

***Analiza
stanu gospodarki odpadami
komunalnymi
na terenie gminy
Tomaszów Mazowiecki
za rok 2021***

Tomaszów Mazowiecki, kwiecień 2022 r.

SPIS TREŚCI:

1. CEL PRZYGOTOWANIA ANALIZY	4
2. PODSTAWA PRAWNA SPORZĄDZENIA ANALIZY	4
3. REGULACJE PRAWNE Z ZAKRESU GOSPODAROWANIA ODPADAMI	4
4. CHARAKTERYSTYKA GMINY TOMASZÓW MAZOWIECKI	5
4.1. CHARAKTERYSTYKA SYSTEMU GOSPODAROWANIA ODPADAMI KOMUNALNYMI.....	6
5. ANALIZA MOŻLIWOŚCI PRZETWARZANIA ZMIESZANYCH ODPADÓW KOMUNALNYCH, ODPADÓW ZIELONYCH ORAZ POZOSTAŁOŚCI Z SORTOWANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH PRZEZNACZONYCH DO SKŁADOWANIA.	9
6. ANALIZA POTRZEB INWESTYCYJNYCH ZWIĄZANYCH Z GOSPODAROWANIEM ODPADAMI KOMUNALNYMI.....	10
7. ANALIZA KOSZTÓW PONIESIONYCH W ZWIĄZKU Z ODBIERANIEM, ODZYSKIEM, RECYKLINGIEM I UNIESZKODLIWIANIEM ODPADÓW KOMUNALNYCH.	10
8. ANALIZA LICZBY MIESZKAŃCÓW.....	11
8.1. LICZBA ZŁOŻONYCH DEKLARACJI	11
8.2. LICZBA OSÓB UJĘTYCH W DEKLARACJACH	13
9. ANALIZA LICZBY WŁAŚCICIELI NIERUCHOMOŚCI, KTÓRZY NIE ZAWARLI UMOWY, O KTÓREJ MOWA W ART. 6 UST. 1 USTAWY O UTRZYMANIU CZYSTOŚCI I PORZĄDKU W GMINACH, W IMIENIU KTÓRYCH GMINA POWINNA PODJĄĆ DZIAŁANIA, O KTÓRYCH MOWA W ART. 6 UST. 6-12 USTAWY O UTRZYMANIU CZYSTOŚCI I PORZĄDKU W GMINACH.....	14
10. ANALIZA ILOŚCI ODPADÓW KOMUNALNYCH WYTWORZONYCH NA TERENIE GMINY.	14
11. ANALIZA ILOŚCI ZMIESZANYCH ODPADÓW KOMUNALNYCH, ODPADÓW ULEGAJĄCYCH BIODEGRADACJI ORAZ ODPADÓW SELEKTYWNIE ZEBRANYCH, ODEBRANYCH Z TERENU GMINY TOMASZÓW MAZOWIECKI W ROKU 2021.....	17
12. WYMAGANE POZIOMY RECYKLINGU	BŁĄD! NIE ZDEFINIOWANO ZAKŁADKI.
12.1. POZIOM OGRANICZENIA MASY ODPADÓW KOMUNALNYCH ULEGAJĄCYCH BIODEGRADACJI PRZEKAZANYCH DO SKŁADOWANIA. [%].....	18
12.2. POZIOM PRZYGOTOWANIA DO PONOWNEGO UŻYCIA I RECYKLINGU ODPADÓW KOMUNALNYCH.....	21
13. PODSUMOWANIE	22

SPIS TABEL:

TABELA 1. STAWKI OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI	7
TABELA 2. CZĘSTOTLIWOŚĆ ODBIORU ODPADÓW KOMUNALNYCH Z TERENU GMINY TOMASZÓW MAZOWIECKI W 2021R.	8
TABELA 3. KOSZTY PONIESIONE NA ODBIÓR I ZAGOSPODAROWANIE ODPADÓW KOMUNALNYCH W 2021 R.	10
TABELA 4. LICZBA NIERUCHOMOŚCI WYKAZANYCH W DEKLARACJACH WEDŁUG MIEJSCOWOŚCI.....	12
TABELA 5. PORÓWNANIE ILOŚCI OSÓB UJĘTYCH W DEKLARACJACH Z DANymi Z EWIDENCJI LUDNOŚCI WEDŁUG MIEJSCOWOŚCI.....	13
TABELA 6. RODZAJ I ILOŚĆ ODPADÓW KOMUNALNYCH ODEBRANYCH I ZAGOSPODAROWANYCH Z TERENU GMINY TOMASZÓW MAZOWIECKI W 2021R.	15
TABELA 7. ILOŚĆ ODEBRANYCH Z TERENU GMINY TOMASZÓW MAZOWIECKI ZMIESZANYCH ODPADÓW KOMUNALNYCH, ODPADÓW ULEGAJĄCYCH BIODEGRADACJI ORAZ ODPADÓW SELEKTYWNIIE ZEBRANYCH W LATACH 2014-2021	17

SPIS RYSUNKÓW:

RYSUNEK 1. MAPA GMINY TOMASZÓW MAZOWIECKI	5
---	---

SPIS WYKRESÓW:

WYKRES 1. MASA ODEBRANYCH ODPADÓW KOMUNALNYCH.....	16
WYKRES 2. ANALIZA MASY ODEBRANYCH ODPADÓW KOMUNALNYCH W LATACH 2014 - 2021	17

1. Cel przygotowania Analizy

Niniejszy dokument stanowi roczną analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Tomaszów Mazowiecki, sporządzoną w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania, a także potrzeb inwestycyjnych i kosztów systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Celem analizy jest również dostarczenie informacji o liczbie mieszkańców, liczbie właścicieli nieruchomości, którzy nie wykonują obowiązków określonych w ustawie, a także ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy, a w szczególności zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów przeznaczonych do składowania.

Głównym celem analizy jest dostarczenie niezbędnych informacji dla stworzenia efektywnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

2. Podstawa prawna sporządzenia Analizy

Dokument sporządzono na podstawie art. 3 ust. 2 pkt. 10 oraz art. 9tb ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 888), w którym został określony wymagany zakres i termin wykonania niniejszego opracowania.

Zakres przedmiotowej analizy częściowo pokrywa się ze sprawozdaniami składanymi przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, podmioty prowadzące punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz podmioty zbierające odpady komunalne, informacji przekazanych przez prowadzących instalacje komunalne. Niezbędnych danych dostarcza roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, sporządzanym przez gminę, na podstawie art. 9q ust. 1 i 3 cyt. ustawy, celem jego przedłożenia Marszałkowi Województwa Łódzkiego oraz Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w Łodzi w terminie do 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy poprzez system BDO (*Baza danych o produktach i opakowaniach* oraz o gospodarce odpadami).

3. Regulacje prawne z zakresu gospodarowania odpadami

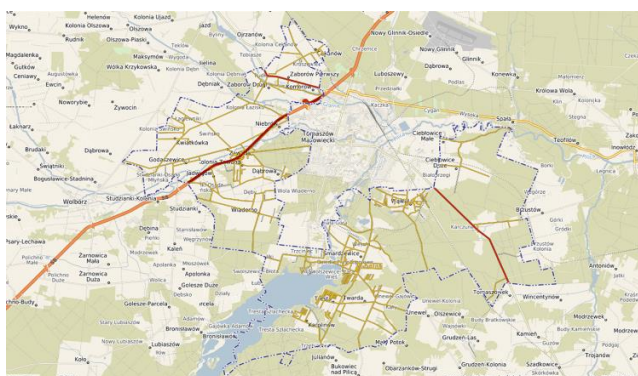
Przy sporządzaniu niniejszej Analizy opierano się również o:

1) dokumenty o charakterze strategicznym:

- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t. j.: Dz. U. z 2021r., poz. 888),
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2021r., poz. 699)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 stycznia 2013 r. w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości (Dz. U. z 2013 r., poz. 122).

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 stycznia 2020r. r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2020r poz. 10).
- Plan gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem lat 2023-2028 przyjęty uchwałą Nr XL/503/17 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 20 czerwca 2017 roku
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022 przyjęty uchwałą nr 88 Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2016 r. (M.P. poz. 784);
- 2) dokumenty o charakterze lokalnym:
  - Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Tomaszów Mazowiecki – podjęty uchwałą Nr XXVII/147/20 Rady Gminy w Tomaszowie Mazowieckim z dnia 28 maja 2020r. (Dz. Urzęd. Woj. Łódz. z 2020r. poz. 3636),
  - Uchwała Nr XXVII/148/20 Rady Gminy w Tomaszowie Mazowieckim z dnia 28 maja 2020r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów (Dz. Urzęd. Woj. Łódz. z 2020r. poz. 3475),
  - Uchwała Nr XXVII/149/20 Rady Gminy w Tomaszowie Mazowieckim z dnia 28 maja 2020r.w sprawie przejęcia obowiązku odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne (Dz. Urzęd. Woj. Łódz. z 2020r. poz. 3476),
  - Uchwała Nr XXXI/175/20 Rady Gminy w Tomaszowie Mazowieckim z dnia 30 września 2020r.w sprawie ustalenia stawki za pojemnik o określonej pojemności, uiszczanej przez właścicieli nieruchomości niezamieszkałych, położonych na terenie Gminy Tomaszów Mazowiecki (Dz. Urzęd. Woj. Łódz. z 2020r. poz. 5605),
  - Uchwała Nr XXXIII/185/20 Rady Gminy w Tomaszowie Mazowieckim z dnia 26 listopada 2020r. w sprawie wyboru metody oraz wysokości stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (Dz. Urzęd. Woj. Łódz. z 2020r. poz. 6807),
  - Uchwała Nr XXXIII/186/20 Rady Gminy w Tomaszowie Mazowieckim z dnia 26 listopada 2020r.w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości (Dz. Urzęd. Woj. Łódz. z 2020r. poz. 6764),

4. Charakterystyka gminy Tomaszów Mazowiecki

Rysunek 1. Mapa gminy Tomaszów Mazowiecki

Gmina Tomaszów Mazowiecki położona jest we wschodniej części województwa łódzkiego w powiecie tomaszowskim. Graniczy: od północy z miastem Tomaszów Mazowiecki i z gminą Lubochnia, od wschodu z miastem Tomaszów Mazowiecki i gminą Inowłódz, od zachodu z gminą Wolbórz i Ujazd, zaś od południa z gminą Mniszków i Sławno.

Powierzchnia ogólna Gminy Tomaszów Mazowiecki wynosi 151 km² i podzielona jest na 24 sołectwa. Gminę zamieszkuje 11138 mieszkańców (stan na 31.12.2021r.). W sąsiedztwie zlokalizowane są trzy duże ośrodki miejskie o charakterze przemysłowym: graniczący z terenem gminy od północy Tomaszów Mazowiecki, w odległości 20 km Opoczno oraz Piotrków Trybunalski - w odległości 28 km.

Gmina ma charakter rolniczo-przemysłowy, a tereny w rejonie Zalewu Sulejowskiego turystyczno-letniskowy. We wschodniej części gminy, obok terenów rolniczych, znajdują się obszary eksploatacji złóż naturalnych. Duży obszar gminy znajduje się w granicy Obszaru Chronionego Krajobrazu Piliczańsko-Radomszczańskiego.

4.1. Charakterystyka systemu gospodarowania odpadami komunalnymi

System gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy Tomaszów Mazowiecki obejmuje nieruchomości zamieszkałe oraz domki letniskowe i inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno – wypoczynkowe, a także nieruchomości niezamieszkałe na których powstają odpady (placówki oświatowe i świetlice wiejskie).

Oznacza to, że właściciele nieruchomości niezamieszkałych, prowadzący szeroko rozumianą działalność gospodarczą, ale także i działalność z sektora usług publicznych, prowadzą gospodarkę odpadami komunalnymi na starych zasadach (obowiązani są do podpisania umowy z podmiotem odbierającym odpady komunalne wpisany do rejestru działalności regulowanej).

Nowy system gospodarki odpadami komunalnymi, który obowiązuje od 1 lipca 2013 r., wiązał się z wprowadzeniem opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, tj. miesięcznej opłaty uiszczanej przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych na rzecz Gminy Tomaszów Mazowiecki w zamian za odbieranie od właścicieli nieruchomości każdej wytworzonej na terenie ich nieruchomości ilości odpadów komunalnych zmieszanych oraz zbieranych w sposób selektywny takich jak: szkło, makulatura, tworzywa sztuczne, w tym opakowania wielomateriałowe, i metale oraz odpady ulegające biodegradacji, elektrośmieci, odpadów wielkogabarytowych.

Właściciele nieruchomości zamieszkałych obciążeni są zatem opłatą, która stanowi pełną realizację zasady „zanieczyszczający płaci”. Ustalenie takiej stawki stanowiło trudne zadanie dla samorządów, gdyż wcześniej problematykę tę regulował sam rynek, a gmina ustalała jedynie górne stawki opłat za odbieranie odpadów komunalnych.

Tabela 1. Stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi

Stawka opłaty za odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych	
stawka opłaty podwyższonej od osoby zamieszkującej za miesiąc w przypadku gdy odpady zbierane są i oddawane w sposób zmieszany	60,00 zł
stawka opłaty od osoby zamieszkującej za miesiąc w przypadku gdy odpady zbierane są i oddawane w sposób selektywny	28,00 zł
zwolnienie z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady, stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym, w wysokości 4,00 zł od mieszkańca zamieszkującego daną nieruchomość.	4,00 zł
Ryczałtowa stawka opłaty za odbiór odpadów komunalnych od domku letniskowego lub innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno - wypoczynkowe	
ryczałtowa stawka opłaty podwyższonej w przypadku gdy odpady zbierane są i oddawane w sposób zmieszany	520,00 zł
ryczałtowa stawka w przypadku gdy odpady zbierane są i oddawane w sposób selektywny	180,00 zł
Stawki za pojemnik o określonej pojemności, uiszczanej przez właścicieli nieruchomości niezamieszkałych	
za pojemnik o pojemności 120 l	6,30 zł
za pojemnik o pojemności 240 l	12,60 zł
za pojemnik o pojemności 1100 l	58,20 zł
stawka opłaty podwyższonej	
za pojemnik o pojemności 120 l	15,00 zł
za pojemnik o pojemności 240 l	30,00 zł
za pojemnik o pojemności 1100 l	140,00 zł

Częstotliwość odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych oraz z nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe lub z innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2. Częstotliwość odbioru odpadów komunalnych z terenu gminy Tomaszów Mazowiecki w 2021r.

Częstotliwość odbioru odpadów komunalnych				
Odpady	pojemnik/ worek (kolor)	Budynki		Domki letniskowe lub inne nieruchomości rekreacyjno - wypoczynkowe
		Jednorodzinne	Wielorodzinne	
niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	pojemnik	co 2 tygodnie	co 2 tygodnie	co 2 tygodnie
opakowania z papieru i tektury	worek niebieski	co 4 tygodnie	co 4 tygodnie	co 4 tygodnie
tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe	worek żółty	co 4 tygodnie	co 4 tygodnie	co 4 tygodnie
opakowania ze szkła	worek zielony	co 4 tygodnie	co 4 tygodnie	co 4 tygodnie
biodopady	worek brązowy	co 4 tygodnie	co 4 tygodnie	co 4 tygodnie
wielkogabarytowe	-	raz w roku	raz w roku	raz w roku

5. Analiza możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Ustawą z dnia 19 lipca 2019 roku o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw („ustawa nowelizująca”) zniesiono zasadę regionalizacji w zakresie zagospodarowania odpadów komunalnych. Jednocześnie zmieniono definicję instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych z tzw. RIPOK na instalacje komunalne. Zgodnie z nowymi przepisami za taką instalację zostanie uznana instalacja spełniająca wymagania najlepszej dostępnej techniki, o której mowa w art. 207 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, lub technologii, o której mowa w art. 143 tej ustawy, zapewniająca:

- mechaniczno-biologiczne przetwarzanie niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i wydzielanie z niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku lub
- składowanie odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych.

Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne oraz odpady ulegające biodegradacji zostały zagospodarowywane w następujących instalacjach:

1. Instalacja MBP w Płoszowie oraz Kompostownia – eksploatująca przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. ul. Stara Droga 85, 97-500 Radomsko,
2. Instalacja MBP w Pukininie oraz Kompostownia – eksploatująca przez ZGO AQUARIUM Sp z o.o. ul. Katowicka 20, 96-200 Rawa Mazowiecka,
3. Instalacja MBP w Różannie – eksploatująca przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp z o.o. ul. Krótka 1, 26-300 Opoczno,
4. Instalacja MBP w Julkowie oraz Kompostownia – eksploatująca przez EKO-REGION So. Z o.o. ul. Bawełniana 18, 97-400 Bełchatów.

W roku 2021 przetwarzaniu poddano następującą ilość odpadów komunalnych zmieszanych:

- odpady komunalne zmieszane o kodzie 20 03 01 w łącznej ilości **2671,35 Mg**,
- odpady ulegające biodegradacji o kodzie 20 02 01 w łącznej masie **156,04 Mg**.

Na chwilę obecną brak jest innych możliwości w zakresie przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

6. Analiza potrzeb inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

Moce przerobowe istniejących instalacji MBP są wystarczające do przetworzenia całej masy zmieszanych odpadów komunalnych (20 03 01) odbieranych w regionie.

Instalacje Komunalne do zagospodarowania odpadów zielonych i innych bioodpadów (kompostownie) w Płoszowie, Pukininie i Julkowie mają wystarczające moce przerobowe do przetwarzania selektywnie zbieranych odpadów zielonych i innych bioodpadów.

Pozostałe pojemności składowisk odpadów komunalnych są wystarczające do unieszkodliwienia pozostałości po przetworzeniu tych odpadów w instalacjach MBP.

W roku 2021 na terenie gminy Tomaszów Mazowiecki nie realizowano żadnych zadań inwestycyjnych z tytułu składowania, recyklingu czy odzysku odpadów komunalnych i z tego też tytułu nie poniesiono żadnych kosztów.

7. Analiza kosztów poniesionych w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych.

Wypełniając dyspozycje ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, Gmina Tomaszów Mazowiecki wyłoniła w trybie zamówień publicznych wykonawcę świadczącego usługę odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od mieszkańców z terenu gminy.

W roku 2021 usługę odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych oraz od domków letniskowych i innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno – wypoczynkowe na terenie gminy Tomaszów Mazowiecki, świadczyła firma Energis Surowce S.A, oddział w Tomaszowie Mazowieckim.

Tabela 3. Koszty poniesione na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych w 2021r.

Nazwa usługi	Nazwa firmy	Wartość w 2021r. w zł.
Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych oraz z domków letniskowych oraz innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno – wypoczynkowe z terenu gminy Tomaszów Mazowiecki	Energis Surowce S.A	2 719 384,40

Obsługa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadami Komunalnymi	Eneris Surowce S.A	137 120,23
Koszty obsługi administracyjnej	-	187 658,94
	Razem	3 044 163,57

Wpływy z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi	2 930 658,67 zł
Nadwyżka z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi	- 113 504,90 zł

8. Analiza liczby mieszkańców

Zgodnie z art. 6c i art. 6h ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, właściciele nieruchomości, na których **zamieszkują** mieszkańcy są obowiązani ponosić na rzecz gminy opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Liczba zameldowanych mieszkańców gminy Tomaszów Mazowiecki na dzień 31.12.2021r. wynosi 11138 osób¹.

8.1. Liczba złożonych deklaracji

Zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1997r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminie, właściciel nieruchomości obowiązany jest do złożenia deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w terminie 14 dni od dnia zamieszkania na danej nieruchomości pierwszego mieszkańca lub powstania na danej nieruchomości odpadów komunalnych.

Gmina Tomaszów Mazowiecki w roku 2013 objęła systemem odbierania odpadów komunalnych nieruchomości zamieszkałe, a w 2016r. również objęła systemem domki letniskowe i inne nieruchomości rekreacyjno – wypoczynkowe na terenie gminy.

W roku 2021r. systemem odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych objętych było 3209 nieruchomości (zgodnie ze złożonymi deklaracjami, w tym 2215 nieruchomości zadeklarowało posiadanie kompostownika oraz 305 nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe i inne nieruchomości rekreacyjno – wypoczynkowe.

¹ na podstawie danych z Ewidencji Ludności

Ponadto od 2021r. systemem odbioru odpadów komunalnych zostały objęte placówki oświatowe i świetlice wiejskie na terenie gminy Tomaszów Mazowiecki.

Tabela 4. Liczba nieruchomości wykazanych w deklaracjach według miejscowości.

miejsowość	domki letniskowe i inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno - wypoczynkowe	nieruchomości zamieszkałe	nieruchomości z kompostownikiem
Cekanów	5	88	61
Chorzęcin	0	76	67
Cieblowice Duże	1	173	25
Cieblowice Małe	1	29	14
Dąbrowa	0	64	34
Godaszewice	0	50	39
Jadwigów	2	73	55
Karolinów	64	67	48
Komorów	1	167	128
Kwiatkówka	0	44	41
Łazisko	0	118	100
Łagiewniki	0	16	16
Niebrów	0	95	66
Sługocice	3	110	86
Smardzewice	30	477	359
Swolszewice Małe	67	147	113
Świńsko	0	19	17
Tresta	117	118	86
Twarda	6	175	149
Wąwał	5	362	187
Wiaderno	0	216	166
Zaborów II	1	90	67
Zaborów I	0	134	91
Kolonia Zawada	2	130	85
Zawada	0	171	115
Razem	305	3209	2215

8.2. Liczba osób ujętych w deklaracjach

Tabela 5. Porównanie ilości osób ujętych w deklaracjach z danymi z ewidencji ludności według miejscowości.

miejscowość	liczba osób ujęta w deklaracjach	liczba osób zameldowanych	% mieszkańców objętych deklaracjami
Cekanów	236	283	83,39
Chorzęcin	232	272	85,29
Cieślinowice Duże	496	629	78,86
Cieślinowice Małe	57	74	77,03
Dąbrowa	211	238	88,66
Godaszewice	174	195	89,23
Jadwigów	200	208	96,15
Karolinów	163	171	95,32
Komorów	506	605	83,64
Kwiatkówka	157	197	79,70
Łazisko	456	479	95,20
Łagiewniki	57	65	87,69
Niebrów	278	379	73,35
Sługocice	353	344	102,62
Smardzewice	1690	1933	87,43
Swolszewice Małe	372	393	94,66
Świńsko	83	91	91,21
Tresta	283	287	98,61
Twarda	583	651	89,55
Wąwał	1032	1147	89,97
Wiaderno	714	834	85,61
Zaborów II	247	298	82,89
Zaborów I	363	416	87,26
Kolonia Zawada	327	347	94,24
Zawada	512	602	85,05
	9782	11138	87,83

Zgodnie z powyższą tabelą niespełna 11% osób zameldowanych na terenie gminy Tomaszów Mazowiecki nie zostało zgłoszonych w deklaracjach o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi do odbioru odpadów komunalnych. Ustawa

o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wskazuje, że właściciel nieruchomości zgłasza w deklaracjach osoby zamieszkałe, a nie zameldowane. Zgodnie z uzyskanymi informacjami różnice wynikają głównie z faktu osób pracujących poza terytorium kraju lub studiujących w miastach.

9. Analiza liczby właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Stosownie do zapisów art. 3 ust. 2 pkt 10 ppkt e ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach analizie powinna zostać poddana również liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12 ustawy.

Jeżeli istnieje uzasadnione podejrzenie, że właściciel nieruchomości niezamieszkałej pozbywa się odpadów komunalnych w sposób niezgodny z obowiązującymi przepisami prawa, w tym ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach podejmowane są odpowiednie działania administracyjne w przedmiotowej sprawie. W toku postępowania badany jest sposób pozbywania się odpadów lub nieczystości ciekłych przez właściciela nieruchomości.

W roku 2021r. nie prowadzono postępowań administracyjnych w tym zakresie.

Z danych otrzymanych od podmiotów odbierających odpady komunalne na terenie gminy Tomaszów Mazowiecki w roku 2021r. wynika, że właściciele 137 nieruchomości niezamieszkałych posiadają podpisane umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych, w tym z:

- FCC Polska Sp. z o.o. – 1 właściciel nieruchomości niezamieszkałych;
- Zakład Usług Komunalnych „HAK” Stanisław Burczyński - 2 właściciele nieruchomości niezamieszkałych;
- Eneris Surowce S.A – 113 właścicieli nieruchomości niezamieszkałych;
- Firma Usługowo – Handlowa „ISZAS” Ireneusz Knap – 21 właściciele nieruchomości zamieszkałych.

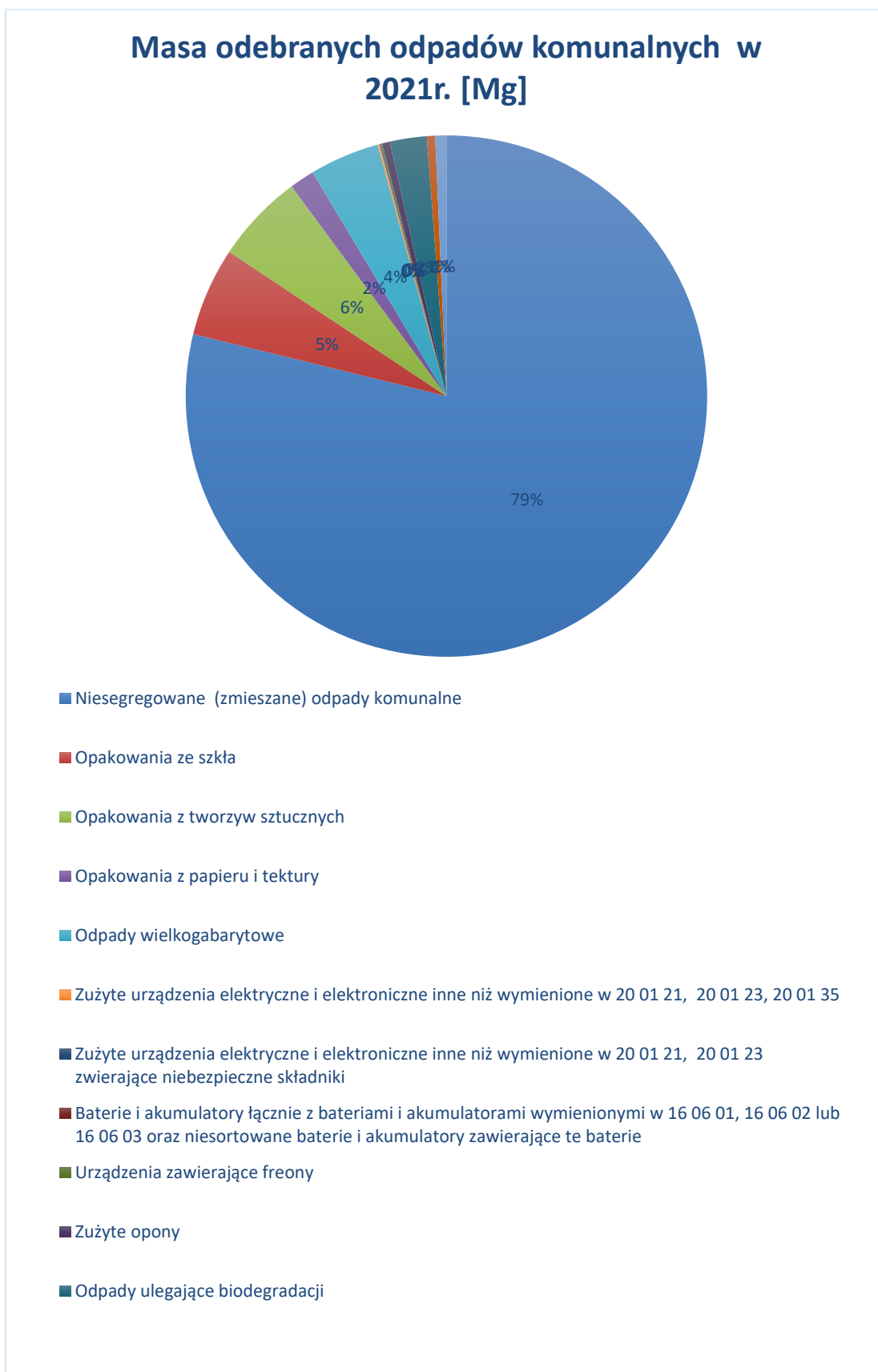
10. Analiza ilości odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy.

Na podstawie danych opracowanych przez Główny Urząd Statystyczny szacuje się, że 1 mieszkaniec województwa łódzkiego wytwarza około **350 kg** odpadów komunalnych (dane opublikowane przez GUS w kategorii danych „Stan i ochrona środowiska”).

Tabela 6. Rodzaj i ilość odpadów komunalnych odebranych i zagospodarowanych z terenu gminy Tomaszów Mazowiecki w 2021r.

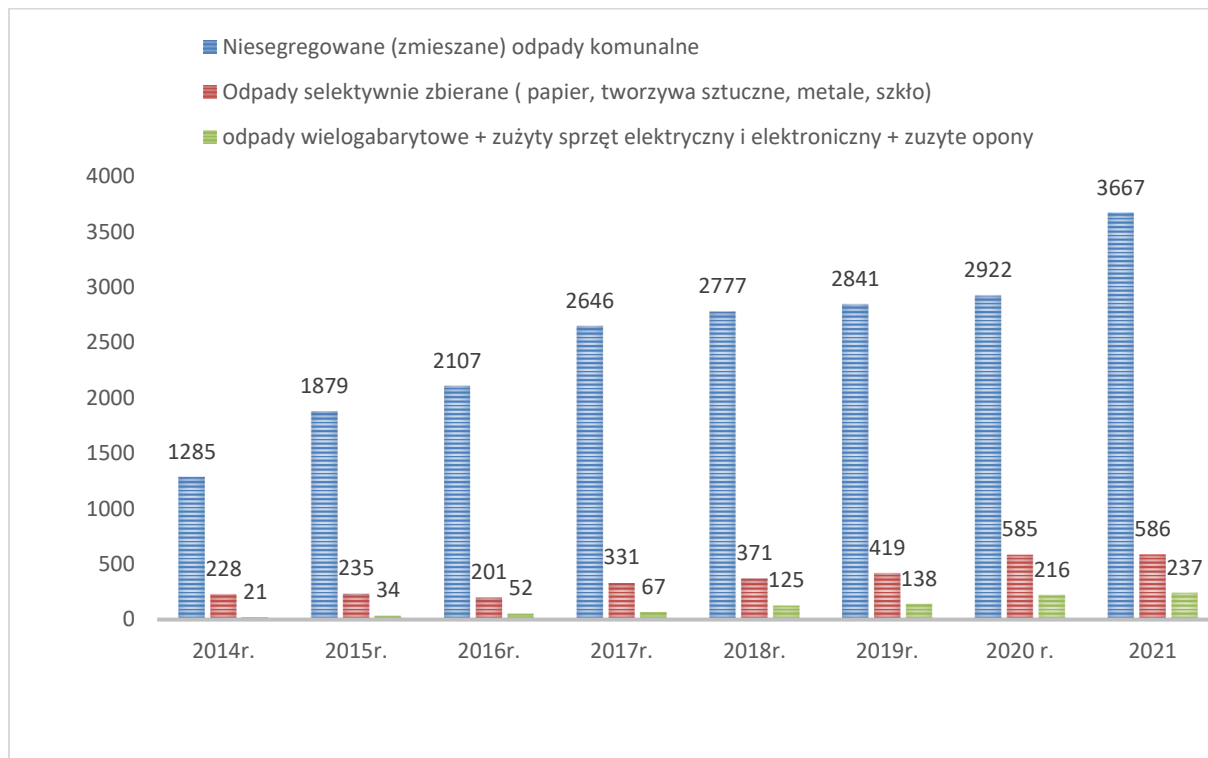
INFORMACJA O ODEBRANYCH ODPADACH KOMUNALNYCH		
Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	3667,50
15 01 07	Opakowania ze szkła	256,465
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	257,919
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	71,953
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	0
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	201,272
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23, 20 01 35	5,587
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	3,37
20 01 33*	Baterie i akumulatory łącznie z bateriami i akumulatorami wymienionymi w 16 06 01, 16 06 02 lub 16 06 03 oraz niesortowane baterie i akumulatory zawierające te baterie	0,006
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	4,18
16 01 03	Zużyte opony	22,810
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	106
20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	23,920
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	31,998
Razem		4652,98

Wykres 1. Masa odebranych odpadów komunalnych

Wykres 2. Analiza masy odebranych odpadów komunalnych w latach 2014 - 2021

11. Analiza ilości zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów ulegających biodegradacji oraz odpadów selektywnie zebranych, odebranych z terenu gminy Tomaszów Mazowiecki w roku 2021.

Tabela 7. Ilość odebranych z terenu gminy Tomaszów Mazowiecki zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów ulegających biodegradacji oraz odpadów selektywnie zebranych w latach 2014-2021

Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	lata							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1285	1879	2107	2646	2777	2841	2922	3667
Odpady selektywnie zbierane (papier, tworzywa sztuczne, metale, szkło)	228	235	201	331	371	419	585	586
odpady ulegające biodegradacji (bioodpady)	0	0	0	0	0	17	1,5	106

W analizowanym okresie należy zauważyć, że spośród wszystkich lat to w roku 2021 odebrano największą masę niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

Średnia masa odebranych niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w okresie 8 lat (2014r. – 2021r.) wynosi ok. 2515 Mg. Masa tych odpadów odebrana w roku 2021 jest większa o **45 %** od średniej.

W analizowanym okresie należy zauważyć, że spośród wszystkich lat to w roku 2021 odebrano również największą masę odpadów selektywnie zebranych (papier, tworzywa sztuczne, metale, szkło). Masa ta zwiększyła się o **1 Mg** w stosunku do poprzedniego roku.

Średnia masa odpadów selektywnie zebranych (papier, tworzywa sztuczne, metale, szkło, odpady wielkogabarytowe) w okresie 8 lat (2014r. – 2021r.) wynosi ok. 338 Mg. Masa tych odpadów odebrana w roku 2021 jest większa o **58 %** od średniej.

12. Wymagane poziomu recyklingu

12.1. Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania. [%]

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (Dz. U. z 2017r. poz. 2412) dopuszczalny poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w roku 2020r wynosi **35%**. Nie został określony wymagany do osiągnięcia poziom na rok 2021.

Zgodnie z przedłożonymi informacjami w sprawozdaniach podmiotów odbierających odpady komunalne w systemie BDO i przy zastosowaniu poniższych wzorów wyliczono, że w roku 2021 poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania wyniósł 6.42%.

Sposób obliczania poziomu ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji:

$$T_R = \frac{MOUBR \times 100}{OUB_{1995} \times D} [\%]$$

gdzie:

T_R =osiągany w danym roku poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania [%];

OUB_{1995} = masa odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonych w 1995 r.[Mg];

$MOUBR$ – masa odpadów komunalnych ulegających biodegradacji zebranych, odebranych i przetworzonych ze strumienia odpadów komunalnych w danym roku sprawozdawczym, przekazanych do składowania [Mg];

D= wskaźnik uwzględniający zmiany demograficzne mieszkańców gminy wyliczony według wzoru:

$$D = \frac{LR}{L1995}$$

gdzie:

LR = liczba mieszkańców na obszarze gminy w danym roku, zgodnie z danymi pochodzącymi z rejestru mieszkańców, zgodnie z ustawą z dnia 24 września 2010r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2017r. poz. 657 i 2286), lub na podstawie danych pochodzących ze złożonych przez właścicieli nieruchomości deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;

L1995 = liczba mieszkańców na obszarze gminy według danych głównego Urzędu Statystycznego w 1995r. (liczba osób zamieszkałych według stanu na dzień 31 grudnia 1995r.);

$$M_{OUBR} = (M_{MR} \times U_M) + (M_{WR} \times U_W) + \sum_{i=1}^{16} (M_{SRi} \times U_{Si}) + (M_{BR1} \times U_{B1}) + (M_{BR2} \times U_{B2}) \text{ [Mg]}$$

gdzie:

M_{MR} – masa niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01 odebranych na obszarze miast w roku sprawozdawczym, przekazanych do składowania, w przypadku wystąpienia niezgodnego z prawem składowania tych odpadów bez przetworzenia [Mg],

U_M – udział odpadów ulegających biodegradacji w masie niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01 dla miast wynoszący 0,57,

M_{WR} – masa niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01 odebranych na obszarze wsi w roku sprawozdawczym, przekazanych do składowania, w przypadku wystąpienia niezgodnego z prawem składowania tych odpadów bez przetworzenia [Mg],

U_W – udział odpadów ulegających biodegradacji w masie niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01 dla wsi wynoszący 0,48;

MSR_i – masa selektywnie zebranych i odebranych odpadów ulegających biodegradacji ze strumienia odpadów komunalnych z obszaru danej gminy w danym roku sprawozdawczym, przekazanych do składowania [Mg];

USR_i – udział odpadów ulegających biodegradacji w masie selektywnie zebranych i odebranych odpadów ulegających biodegradacji ze strumienia odpadów komunalnych wynoszący dla poszczególnych rodzajów odpadów według kodu:

dla $i=1$ 20 01 01 (papier i tektura) – 1,00,

dla $i=2$ 20 01 08 (odpady kuchenne ulegające biodegradacji) – 1,00,

dla $i=3$ 20 01 10 (odzież) – 0,50,

dla $i=4$ 20 01 11 (tekstylna) – 0,50,

dla $i=5$ 20 01 25 (oleje i tłuszcze jadalne) – 1,00,

dla $i=6$ 20 01 38 (drewno inne niż wymienione z 20 01 37) – 0,50,

dla $i=7$ 20 02 01 (odpady ulegające biodegradacji) – 1,00,

dla $i=8$ 20 03 02 (odpady z targowisk) – 1,00,

dla i=9 15 01 01 (opakowania z papieru i tektury) – 1,00,

dla i=10 15 01 03 (opakowania z drewna) – 1,00,

dla i=11 15 01 03 (opakowania z drewna) – 1,00,

dla i=12 ex15 01 06 (zmieszane odpady opakowaniowe) w części zawierającej papier, tekturę, drewno i tekstylia z włókien naturalnych – 0,50,

dla i= 13 ex15 01 09 (opakowania z tekstyliów) z włókien naturalnych – 0,50,

dla i=14 19 12 01 (papier i tektura) – 1,00,

dla i=15 19 12 07(drewno inne niż wymienione w 19 12 06) – 0,50,

dla i=16 19 12 08 (tekstylia) – 0,50;

MBR1 –masa odpadów o kodzie 19 12 12 (inne odpady w tym zmieszane substancje i przedmioty z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 110 zawierająca odpady ulegające biodegradacji, powstała z odpadów komunalnych o frakcji o wielkości powyżej 80 mm przekazanych do składowania [Mg];

MBR2 – masa odpadów o kodzie 19 12 12, zawierająca odpady ulegające biodegradacji, powstała z odpadów komunalnych o frakcji o wielkości co najmniej od 0 do 80 mm przekazanych do składowania [Mg];

W przypadku braku możliwości określenia masy odpadów o kodzie 19 12 12 powstałych z odpadów komunalnych i przekazanych do składowania z podziałem na frakcję o wielkości co najmniej od 0 do 80 mm (MBR2) i frakcję o wielkości powyżej 80 mm (MBR1), należy przyjąć masę odpadów o kodzie 19 12 12 powstałą z odpadów komunalnych i przekazaną do składowania z udziałem odpadów ulegających biodegradacji wynoszącym 0,52;

UB1 – udział odpadów ulegających biodegradacji w masie odpadów o kodzie 19 12 12 powstałych z odpadów komunalnych o frakcji w wielkości powyżej 80 mm przekazanych do składowania wynoszący 0,40;

Udział odpadów ulegających biodegradacji w masie odpadów o kodzie 19 12 12 powstałych z odpadów komunalnych o frakcji o wielkości powyżej 80 mm może być określony na podstawie badań morfologii tych odpadów wykonanych co najmniej 2 razy w danym roku sprawozdawczym, w okresie letnim i w okresie zimowym, przez laboratorium, o którym mowa w art. 147a ust. 1 pkt 1 oraz ust 1a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. – Prawo ochrony środowiska i zgodnie z określoną metodyką;

UB2 – udział odpadów ulegających biodegradacji w masie odpadów o kodzie 19 12 12 powstałych z odpadów komunalnych o frakcji o wielkości co najmniej od 0 do 80 mm wynoszący w zależności od wartości parametru AT_4 rozumianej jako aktywność oddychania – parametr wyrażający zapotrzebowanie na tlen przez próbkę odpadów w ciągu 4 dni:

$AT_4 < 10$ mg O_2 /g suchej masy: $UB2=0$,

AT_4 od 10 do 20 mg O_2 /g suchej masy: $UB2=0,29$,

$AT_4 >20$ mg O_2 /g suchej masy: $UB2=0,59$,

Brak pomiaru AT_4 : $UB2=0,59$;

Wartość UB2 przyjmuje się jako średnią arytmetyczną z uzyskanych 12 wyników;

Parametr AT_4 potwierdza się badaniami laboratoryjnymi wykonanymi raz w miesiącu w danym roku sprawozdawczym przez laboratorium, o którym mowa w art. 147a ust. 1 pkt 1 oraz ust. 1a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. – Prawo ochrony środowiska;

Próbkę do badań parametru AT₄ pobiera przedstawiciel laboratorium, o którym mowa w art. 147a ust. 1 pkt 1 oraz ust. 1a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. – Prawo ochrony środowiska;

$$T_R = \frac{MOUBR \times 100}{OUB1995 \times D} [\%]$$

12.2. Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych

Zgodnie z art. 3b ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 888), Gminy są obowiązane osiągnąć poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej:

- 1) 20% wagowo - za rok 2021;

Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych oblicza się jako stosunek masy odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi do masy wytworzonych odpadów komunalnych. Przy obliczaniu poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych nie uwzględnia się innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne.

Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych oblicza się na podstawie Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych z dnia 3 sierpnia 2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 1530)

$$P = \frac{M_r}{M_w} \times 100\%$$

gdzie:

P - oznacza poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, wyrażony w %,

M_r - oznacza łączną masę odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi, wyrażoną w Mg,

M_w - oznacza łączną masę wytworzonych odpadów komunalnych, wyrażoną w Mg.

Zgodnie z przedłożonymi danymi w sprawozdaniach podmiotów odbierających odpady komunalne w systemie BDO i przy zastosowaniu powyższych wzorów wyliczono, że w roku 2021 poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych wyniósł 29,33 %.

Dla roku 2021 poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej: 20% wagowo, a więc za rok 2021 wymagany poziom **został osiągnięty**.

13. Podsumowanie

Rok 2021, w związku z występującą pandemią wirusa SARS – COVID 19, okazał się kolejnym trudnym do przeprowadzenia akcji edukacyjnej w zakresie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.

Jednak wykonawca usługi odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych (ENERIS Surowce S.A) w porozumieniu z tut. Urzędem przygotował materiały do przeprowadzenia lekcji w formie webinarnej, w tematyce prawidłowej segregacji odpadów. Ponadto dla klas 0-III oraz dzieci uczęszczających do oddziałów przedszkolnych zostały przekazane upominki o charakterze ekologicznym.

W terminie od 1 września 2021r. do 31 października 2021r. został przeprowadzony konkurs plastyczny pn. „Eko akcja - segregacja”. Konkurs skierowany był do dzieci i młodzieży z placówek oświatowych z terenu gminy Tomaszów Mazowiecki. Łącznie wpłynęły 52 prace plastyczne, wykonane różną techniką, spośród których wyłoniono laureatów w trzech kategoriach wiekowych: przedszkolak, klasy I-IV, klasy V-VIII. Wszyscy uczestnicy otrzymali upominki od firmy Eneris Surowce S.A oraz Gminy Tomaszów Mazowiecki, które zostały przekazane do przedszkoli i szkół.

Ponadto został przeprowadzony program edukacyjny promujący selektywną zbiórkę odpadów w okresie od 1 stycznia 2021r. do 30 listopada 2021r. w szkołach podstawowych i przedszkolach, wg wcześniej ustalonego harmonogramu z dyrektorami placówek. Czas trwania prelekcji – jedna godzina lekcyjna (45 minut). Poziom programu edukacyjnego dostosowany był do wieku uczniów i przedszkolaków. Łączna maksymalna ilość przeprowadzonych prelekcji to 45.

W zakres programu edukacyjnego wchodziło przeprowadzenie warsztatów mających na celu:

- promowanie powtórnego wykorzystania surowców wtórnych,
- kształtowanie pozytywnej postawy wobec środowiska naturalnego, poprzez podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska,
- uświadomienie problemu nadmiernego wytwarzania odpadów,
- promowanie segregowania odpadów,
- przedstawienie problemów wynikających ze złego segregowania odpadów,
- uzasadnienie potrzeby zmniejszenia ilości zmieszanych odpadów komunalnych.

Priorytetowym zadaniem dla Gminy Tomaszów Mazowiecki na najbliższe lata jest:

- dalsze promowanie selektywnej zbiórki,
- podejmowanie działań informacyjnych,

- prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego segregowania odpadów komunalnych, zmniejszenia ilości wytwarzanych odpadów,
- propagowanie korzyści, jakie niesie dla środowiska odzysk, w tym recykling,
- prowadzenie edukacji ekologicznej promującej zapobieganie powstawania odpadów i prawidłowe postępowanie z odpadami.